

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3289/2019. (XI. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.885/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviseletében eljárva a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Galambos Károly) alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.885/2017/2. számú végzése – a Fővárosi Törvényszék 122.P.25.955/2016/4. számú végzésére is kiterjedő hatályú – alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, állítva az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikkének, 28. cikkének, I. cikkének, II. cikkének, a VIII. cikk (2) és (5) bekezdésének, a XIII. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a bíróságok általi megsértését, hivatkozva a Nemzeti Hitvallásban megfogalmazott egyes elvekre is.
- [2] 1.1. Az indítványozó – a későbbi per felperese –, személyesen eljárva keresetet terjesztett elő az alperes társaság (a továbbiakban: Társaság) ellen, kérve a Társaság 2016. szeptember 7-én tartott küldöttgyűlésén hozott határozatok hatályon kívül helyezését, tekintettel arra, hogy azok – álláspontja szerint – ellentétesek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény előírásaival és a Társaság alapszabályával is.
- [3] A Fővárosi Törvényszék végzésével hiánypótlásra szólította fel az indítványozót, kérve, hogy – tizenöt napon belül – jelölje meg egyértelműen a kereset jogi és ténybeli alapját, csatolja bizonyítékait vagy igazolja, hogy azok beszerzése iránti intézkedése nem vezetett eredményre, továbbá nyilatkozzon arról, hogy személyesen vagy jogi képviselővel jár el az ügyben, előbbi esetben a keresetlevelet a teljes bizonyító erejű magánokirat alakosságának megfelelően terjessze elő. A bíróság kifejtette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 196. § (1) bekezdés e) pontja alapján a saját, magánszemélyként eszközölt aláírását az ügyvédi iroda nevében eljáró ügyvédként nem hitelesítheti, mivel az okirat az ügyvéd által készített okiraton elhelyezett ellenjegyzés esetén tekinthető teljes bizonyító erejű magánokiratnak. A bíróság kérte, hogy amennyiben az indítványozó jogi képviselővel jár el, úgy csatolja az erről szóló meghatalmazást.
- [4] Az indítványozó a hiánypótlásra válaszolva egyrészt részletezte, hogy miért tartja jogszabály- és alapszabály sértőnek a küldöttgyűlési határozatokat, másrészt kifejtette, hogy nincs olyan jogszabályi előírás, amelynek alapján neki kellene beszereznie a támadott határozatokat, ezért azt meg sem kísérelte, harmadrészt akként nyilatkozott, hogy a perben személyesen jár el, meghatalmazását nem csatolta. Kifejtette, hogy a keresetlevél megfelel a törvényi követelményeknek, mivel azt az ügyvédi iroda ügyvédje ellenjegyezte. Ugyanakkor csatolta a közte, mint magánszemély, és mint ügyvéd között létrejött megbízási szerződést és meghatalmazást. Előadta továbbá, hogy álláspontja szerint az ügyvédi iroda a felperes megbízásából készített okiratot aláírhatja saját nevében, és ahhoz nem szükséges még további két tanú aláírása a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirat létrejöttéhez. Mindezek ellenére két tanú előtt nyilatkozott arról, hogy a keresetlevélen szereplő aláírást a sajátjának ismeri el, a tanúk ezt a nyilatkozatot aláírásukkal hitelesítették. A beadványt személyesen az indítványozó írta alá két tanú előtt, továbbá az ügyvédi irodájára, mint okiratszerkesztőre a beadványt ellenjegyezte, és igazolta, hogy az okiratot az indítványozó mint felperes előtte írta alá.
- [5] A Fővárosi Törvényszék 122.P.25.955/2016/4. számú végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította és kötelezte az indítványozót 3600 forint (mérsékelt) illeték megfizetésére.
- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.885/2017/2. számú végzésével a törvényszék végzését helybenhagyta. Az ítéltábla szerint az ügyvédi ellenjegyzés törvényi rendelkezésekből levezethető céljaival nem egyeztethető össze, ha az ügyvéd maga ellenjegyzi a saját jognyilatkozatát tartalmazó okiratot. Ebben az esetben ugyanis nem történik meg a kiállító aláírásának hitelesítése, így nem érvényesülnek

azok a garanciális feltételek, amelyek a teljes bizonyító erejű magánokirat megkülönböztetett bizonyító erejének kiváltásához szükségesek. Nem valósulnak meg az ügyvédi ellenjegyzéssel elérni kívánt jogalkotói célok akkor sem, ha az ügyvéd a saját jognyilatkozatát tartalmazó okiratot ügyvédi iroda tagjaként ellenjegyzi, mert az ügyvéd ebben az esetben a saját maga aláírását hitelesítené. Ezért az ellenjegyzés nem tekinthető szabályszerűnek, ha az ügyvéd akár egyéni ügyvédként, akár ügyvédi iroda tagjaként vagy alkalmazott ügyvédként a saját nyilatkozatát tartalmazó okiratot ellenjegyzi, az ilyen ellenjegyzéssel ellátott okirat pedig nem felel meg a Pp. 196. § (1) bekezdésében megszabott alaki követelményeknek. Ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 95. § (2) bekezdése alapján indokoltan, a jogszabályoknak megfelelően hívta fel a felperest keresetlevele alaki hiányosságának pótlására – mondta ki a másodfokú bíróság.

- [7] Az ítéletábra rámutatott arra is, hogy a Pp. 196. § (1) bekezdés *b*) pontja értelmében ahhoz, hogy az okirat teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősüljön, két tanúnak magán az okiraton kell aláírásával igazolnia, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el. A felperes külön okiratba foglalt nyilatkozatban ismerte el a keresetlevélén lévő aláírását a sajátjának, és ezt a nyilatkozatát íratta alá két tanúval. Mivel a tanúk nem a keresetlevélén igazolták aláírásukkal, hogy a felperes a keresetlevélén lévő aláírását saját kezű aláírásának ismerte el, a keresetlevél a felperes két tanú aláírásával ellátott nyilatkozata ellenére sem felel meg a Pp. 196. § (1) bekezdésében meghatározott alaki kellékeknek. Az ítéletábra megítélése szerint így az indítványozó – az elsőfokú bíróság felhívása ellenére – nem nyújtott be – a Pp. 93. § (3) bekezdésében foglaltaknak – megfelelő keresetlevelet a bíróság által megszabott határidőn belül, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 130. § (1) bekezdés *j*) pontja alapján jogszerűen utasította el idézés kibocsátása nélkül a felperes keresetlevelét.
- [8] 1.2. Az indítványozó szerint sérült az emberi méltósága, mivel a bíróságok annak ellenére nem tűzték ki a keresetlevelet tárgyalásra, hogy egyértelműen beazonosítható volt a felperes személye és az, hogy a keresetlevelet ő írta alá. E körben sérelmezte azt is, hogy a bíróságok – a személyén túl – az irányadó jogszabályokat is visszaélésszerűen semmibe vették, ami egyúttal a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát is sértette. A bíróságok fenti magatartása ellentétes a jogbiztonsággal is [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése], mivel kiszámíthatatlanná tette a jogalkalmazást. Ráadásul a bíróságok nem tartották be az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében (a jogszabályok mindenkire nézve kötelezőek), a 26. cikk (1) bekezdésében (bírói függetlenség) és a 28. cikkében foglaltakat (bírói jogértelmezés alkotmányos keretei) és ezzel megsértették az alapvető jogai védelmét [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése].
- [9] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése] sérelmét látta tovább abban, hogy a bíróságok „mondva csinált” indokok alapján utasították el a keresetlevele érdemi elbírálását, holott az megfelelt a jogszabályi követelményeknek. A keresetlevél vélt vagy valós hiányossága nem lehetetlenítette volna el annak érdemi elbírálását, így nem volt akadálya az érdemi eljárás lefolytatásának. Az elsőfokú bíróság tehát jogszabálysértő módon utasította el a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül, amit a másodfokú bíróságnak észlelnie és reparálnia kellett volna. Itt hivatkozott arra az indítványozó, hogy a bíróság egyébként sem vizsgálhatta volna – az ellenérdekű fél erre irányuló kérelme hiányában – a keresetlevél létrejöttének körülményeit.
- [10] Az egyesülési joga [Alaptörvény VIII. cikk (2) és (5) bekezdése] sérelmét vélte felfedezni az indítványozó abban, hogy a bíróságok végzései megakasztották azt a folyamatot, amelynek során vitathatta volna a Társaság küldöttgyűlésének határozatait és ez egyben sértette az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglaltakat is.
- [11] Végezetül arra hivatkozott az indítványozó, hogy sérült a tulajdonhoz való joga [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése] is, mert a bíróságok jogalap nélkül kötelezték 3600 forint illeték megfizetésére, mivel arra ő nem szolgáltatott indokot.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.

- [13] 2.1. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.885/2017/2. számú végzését 2017. szeptember 5-én vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2017. október 30-án, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be.
- [14] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést és kifejezett kérelmet annak megsemmisítésére, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [15] Ugyanakkor az Alaptörvény I. cikke, R) cikkének (2) bekezdése, valamint a 28. cikke és a Nemzeti Hitvallás nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, ezért e rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható, ahogyan az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére is csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [16] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint az indítványnak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont alapján pedig az indítványozónak meg kell indokolnia, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes a felhívott alaptörvényi rendelkezéssel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó csak hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére, de alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő arra nézve, hogy miért és mennyiben sérült a tulajdonhoz való joga.
- [17] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, I. cikkének, a XIII. cikkének és a 28. cikkének, illetve a Nemzeti Hitvallásban foglaltak sérelmére vonatkozó indítványi elemeket.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá azt is, hogy az indítványnak az Alaptörvény II. cikkével és a VIII. cikk (2) és (5) bekezdésével kapcsolatos érvelése tartalmilag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljáráshoz való jogra vonatkozik.
- [19] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a továbbiakban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeit.
- [20] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszának központi eleme a bíróságok jogértelmezése a keresetlevél megfelelőségének kérdésében, ezen belül is abban, hogy az megfelelt-e a teljes bizonyító erejű magánokirat törvényi feltételének. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok jogértelmezése téves, a jogszabályok helyes értelmezésével az ügyvédi iroda jogszerűen ellenjegyezte az által szerkesztett okiratot, mivel ezzel igazolta, hogy az indítványozó a nem általa írt okiratot előtte írta alá. Az indítványozó szerint a bíróságok összemosták az indítványozót, mint magánszemélyt és az indítványozó tulajdonában lévő, és a nevét viselő ügyvédi irodát. A fentiekre hivatkozva állította az indítványozó a tisztességes bírói eljáráshoz való joga sérelmét.
- [21] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyny – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírói eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [23] Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a támadott bírói döntésekkel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [24] 3. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. és 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. október 22.

Dr. Balsai István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2147/2017.

